

کارگاه تمرین و مهارت‌های نوشتاری

هدف: یادگیری حروف شمسی و قمری (تلفظ صحیح) و حل تمرینات مفهومی درس.

۱. حروف شمسی و قمری (تلفظ «ال»)

وقتی «ال» بر سر کلمات می‌آید، تلفظ آن به دو صورت تغییر می‌کند:

- **حروف قمری (خوانا):** اگر بعد از «ال» یکی از حروف (خ، و، ف، ح، ق، ک، ج، ی، ب، ا، غ، ع، م، ه) بیاید، «لام» تلفظ می‌شود.

○ مثال: الْقَمَر، الْوَلَد، الْعِلْم، الْبَيْت.

- **حروف شمسی (ناخوانا):** اگر بعد از «ال» حروفی غیر از موارد بالا بیاید، «لام» خوانده نمی‌شود و حرف بعدی تشدید می‌گیرد.

○ مثال: الشَّمْس (أَشْمَس)، الرَّجُل (أَرَجُل)، الصَّفَّ (أَصَفَّ)، النَّاجِح (أَنَاجِح).

۲. حل تمرینات ترجمه (تمرین اول)

این بخش مکالمه مادر با مهمان و معرفی فرزندان است:

- الأُمُّ: السَّلَامُ عَلَيْكَ. أَهْلًا بِكَ. (مادر: سلام بر تو. خوش آمدی).
- الصَّيْفُ: وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ. شُكْرًا لَكَ. (مهمان: و بر تو سلام. از تو متشکرم).
- الأُمُّ: هَذَا وَلَدِي سَعِيدٌ. هُوَ طَالِبٌ نَاجِحٌ. (مادر: این پسر سعاد است. او دانش‌آموزی موفق است).
- نکته: وَلَدِي یعنی وَلَد + ی (پسر).
- هُوَ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. (او در کلاس اول است).
- هَذِهِ بِنْتِي سَعِيدَةُ. هِيَ طَالِبَةٌ نَاجِحَةٌ أَيْضًا. (این دختر سعاد است. او هم دانش‌آموزی موفق است).

۳. جمله‌سازی و تکمیل جای خالی (تمرین دوم)

باید کلمه مناسب را برای جملات انتخاب کنید (با توجه به مذکر/مونث بودن و معنی):

۱. هَذِهِ ... نَاجِحَةٌ؟ (این موفق است). : پاسخ صحیح: بِنْتُ (این دختر موفق است)
۲. تِلْكَ ... مُزْتَفِعَةٌ. (آن ... بلند است). چون «تلك» و «مرتفعة» مونث هستند : پاسخ صحیح: شَجَرَةٌ. (اشاره به سرو ابرکوه).

۳. ذَلِكْ ... كَبِيرٌ. (آن ... بزرگ است). چون «ذلک» و «کبیر» مذكر هستند و تصویر کوه دماوند است : پاسخ صحیح: جَبَلٌ.

۴. هَذَا ... جَمِيلٌ. (این ... زیباست). تصویر کلاس درس است : پاسخ صحیح: صَفٌّ.

۴. کلمه ناهماهنگ (تمرین خانه - الف)

- ردیف ۱: أَب (پدر)، ابْن (پسر)، أُمّ (مادر)، إِنْ (همانا). : (إِنَّ ناهماهنگ است چون بقیه اعضای خانواده‌اند).
- ردیف ۲: شَمْس (خورشید)، کَمَا (همان‌گونه که)، قَمَر (ماه)، سَحَاب (ابر). : (کَمَا ناهماهنگ است چون بقیه اجرام آسمانی‌اند).
- ردیف ۳: طَبِيب (پزشک)، جَمِيل (زیبا)، کَبِير (بزرگ)، کَثِير (بسیار). : طَبِيب ناهماهنگ است (چون اسم شغل است اما بقیه صفت هستند). /نکته: در برخی منابع ممکن است بگویند همه صفت هستند جز طَبِيب که اسم است/.
- ردیف ۴: قَالَ (گفت)، مَكْتَبَة (کتابخانه)، جَبَل (کوه)، صَفّ (کلاس). : (قَالَ ناهماهنگ است چون فعل است و بقیه اسم مکان هستند).